

En fattig Drengs Skjæbne: Nu vil jeg fortelle min Skjæbne saa tung

Nedtegnet av Lindeman i 1870 etter Juliane Persdatter Nordby i Sørum

En ekte skillingsvise! Visa er skrevet av den danske dikteren Julius Strandberg som hadde en meget stor produksjon av skillingsviser og som ble ganske velhavende av salget av disse.

I Gustav Wied sin novelle Marked fra samlingen Barnlige Sjæle 1893 har han en levende beskrivelse av hvordan man kunne oppleve en lignende vise bli framført:

Den blinde mands sang

Dybere og dybere daler Solen. Lamperne tændes rundt Boderne, og Karlens Arme lægger sig tættere om Pigernes Midjer. Madammerne tager Sjaler paa, og ældre duknakkede Mænd lister sig stille ind i Skænkestuerne.

Under Gaslygten ved foden av Apotekets høje Trappe staar en Mand og gnider paa en Violin og synger:

*Nu vil jeg fortælle min Skæbne saa tung,
den har mig forfulgt, siden at jeg var ung,
mit Øje var mat og fordunklet mit Blik,
og den Gang jeg da i mit tolvte Aar gik.*

*Min Moder til Lejet laa lænket saa haardt,
og Aarene svandt sent i Lidelser bort,
hun laa i sin Seng af hele Aar ti,
før Gud løste op, og før Alt var forbi.*

*De Blomster i Enge jeg skue ej kan,
i Mørke jeg vandrer, jeg fattige Mand,
den Verden saa skjøn for mig findes ej,
saa sorgfuld og tung er for mig Livets Vej.*

Saaledes sang han og filede løs paa Violinen. Og gamle rokkende Moriller med Ansigter, der var gule og rynkede som vinterglemte Gravenstener, kom trippende frem fra Mængden og stak ham med rystende Fingre en Femøre i Haanden. Saa lød der paa en Gang vilde Raab og Sang og Skrig og Larm af Trommer. Det var den indfødte Negerkaravanes syv Medlemmer, der i Nationaldragt drog gennem Gaderne for at lokke Publikum til Huse. De havde høje spraglede Fjerkroner paa Hovederne, Ringe i Ørerne og Ring i Næsen og var bevæbnet med Buer og Pile og favnelange Spyd. Og de grinede saa fælt med deres hvide Tænder og sparkede saaledes du i deres Svømmebukser, at flere Bønderpiger sank hvinende om i Armene paa de nærmeststaaende Kavalerer, medens hylende Børn rædselsslagne borede Hovederne ind i de mødrene Maver.

Saa drog Toget forbi, og Mængden fulgte efter, og ene under Gaslygten ved Apotekets høje Trappe stod den blinde Spillemand og begyndte ufortrøden for fra paa sin metriske Klage.

En smuk Vise

Nu vil jeg fortælle min Skjæbne saa tung,
Min Sorrige begyndte den Tid jeg var ung;
Min Moder hun døde, et Aar jeg da var,
Stor Kummer for hende i Hjertet jeg bar.

Min Fader var falden til Svir og til Drik,
Saa Alting i Huset til Brændeviin gik;
Jeg maatte da lide stor Hunger og Nød,
Forgjæves jeg bad hannem ofte om Brød.

Omsider den tunge Beslutning jeg tog,
At jeg som en Betler fra hannem uddrog.
Syv Aar mon jeg da være, da jeg drog min Vei,
Jeg gik paa de Steder, de kjendte mig ei.

Og som jeg nu vandred' kom til mig en Mand,
Mig syntes, han var af den fornemme Stand,
Han spurgte om Navnet og hvor jeg kom fra,
Og jeg stakkels Dreng fortalte ham det da.

Han sagde: "Jeg seer Du er ærlig og tro,
"Jeg vil Dig hjemtage med mig til mit Bo,
Jeg vil Dig oplære i Ære og Dyd,
Og haaber, jeg siden skal lønnes med Fryd".

Han mig da opklædte fra Top og til Taa,
I Skole i Byen jeg nu maatte gaae.
Han havde en Datter, i Skole hun gik,
Af hende jeg stor Underviisning da fik.

Jeg tiltog i Viisdom og Yndest hos Hver,
Og Datteren havde mig inderlig kjær;
Tilsammen vi To konfirmerede blev,
Hen Tiden vi trolig i Kjærlighed drev.

Endnu et Aar vi tilsammen mon gaae,
Sletingen vor Kjærlighed kunde forstaae.
Omsider Forældrene kunde det see,
Men sværgede paa, at det aldrig skulde skee.

En Dag mon min Herre mig kaldte til sig,
Han sagde: "Du hastig skal paaklæde Dig,
"Jeg agter til Staden at sende Dig hen,
Et Brev med Du faaer, som besvares igjen".

Jeg gjorde mig færdig til Staden at gaae;
Til hvem der jeg skulde, paa Brevet jeg saae,
Det var til en Kjøbmand, til hannem jeg gik;
Jeg hilsede ham og nu Brevet han fik.

"Din Herre, min Søn, han tilskriver mig her,
"At Du deres Datter har (har) inderlig kjær;
"Nu er jeg beordret at sende Dig hen,
"Hvorfra Du ei mere skal komme igjen."

Enhver kan vel tænke hvorledes jeg blev,
Da jeg fik at høre hvad Faderen skrev.
Indholdet var dette: Jeg skulde afsted -
Til Jorden i Afmagt jeg segnede ned.

Jeg Kjøbmanden bad nu om Frihed at faae,
At hvorhen jeg vilde jeg nu maatte gaae,
Forpligted' mig aldrig at gange meer did
I Faderens eller Moderens Tid.

Og Kjøbmanden blev da saa inderlig rørt,
Han sagde, da han denne Bøn havde hørt:
"Hos mig skal Du blive i Dagene tre,
Saa haaber jeg vist Du Din Kjæreste skal see".

Nu var jeg indesluttet i Dagene tre,
Og vented' med Længsel min Kjæreste at see.
Den fjerde Dag kom hun og faldt i min Favn
Veemodig hun smilte og nævnte mit Navn.

Ak, skal Du nu reise fra Landet og mig,
Saa ønsker jeg helst at bortreise med Dig,
Der gives en Plads vel i Verden for To,
Saa elskende Hjerter tilsammen kunne bo.

Lidt mere vi talte som skrevet ei staaer,
Som Pennen at røre ei heller formaaer,
Hun sagde: "For Din Skyld taalmodig jeg vil
Modtage hvad Herren han sender os til".

Derpaa hun forlod mig, min yndige Ven:
Jeg gaaer, men jeg kommer imorgen igjen."
Og saa vil vi hemmelig reise vor Vei,
Saa mine Forældre det mærke skal ei.

Og nu for mit Blik svandt min Elskede hen;
"Jeg gaaer, men jeg kommer imorgen igjen",
Men Skjæbnen ei vilde, det saa skulde gaae,
Om Natten den Arme en Sygdom mon faae.

Til sine Forældre hun sagde: "Jeg døer!"
Hun sagde, hvad hendes Beslutning var før,
Og at hun til Staden i Løndom mon gaae,
Hun ønskede mig gjerne i Tale at faae.

Hun fik nu af Forældrene Lov til Alt,
Og Ordene havde hun neppe udtalt,
Før Faderen reiste med Hastværk til mig:
Han sagde: "Jeg øvet har Uret mod Dig."

Din Frihed Du havde, da jeg tog Dig an,
Den Dig at berøve har været min Plan,
Nu beder jeg, at Du hjemfølger med mig,
Min Datter er syg, hun vil tale med Dig.

Tilbage med Faderen jeg reiste igjen,
At tale med min allerkjæreste Ven.
I Stuen kom jeg ind og sorgfuld jeg saae,
At hende jeg elsked' mon hvile paa Straa.

Jeg kunde ei mæle, ei flytte en Fod,
Med Taarer i Øiet jeg tankefuld stod.
- Idag var Din Tanke at reise med mig,
Men jeg skal nu gjøre en Reise med Dig.

Og Moderen talte omsider til mig:
"Det sidste hun sagde, var Hilsen til Dig."
Nu var jeg indesluttet i Dagene fem,
Og om min Høitelskte jeg henleved' dem.

Derefter jeg vilde bortreise min Vei,
Min Piges Forældre dog svarede: "Nei!
Nu ville vi opfylde vor Datters Begjær,
Som eneste Arving Du blive skal her".

Jeg rolig henslider nu Tiden hos dem,
Det Bedste jeg savner, skjøndt her er mit
Hjem.
Den Vise er digtet for dennem især,
Som have erfaret hvad Kjærlighed er.